

**Gemeente
Rotterdam**

Actieplan geldzorgen

Van

Wethouder E. Yigit

Datum

Oktober 2022

Cluster

Maatschappelijke Ontwikkeling

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Aangekondigde rijksmaatregelen	3
3	Rol van de gemeente	4
3.1	Bestaande ondersteuning	5
3.2	Uitbreiden van bestaande ondersteuning	6
3.2.1	Acute nood direct aanpakken	6
3.2.2	Ondersteuning bij hoge energielasten	7
3.2.3	(Oplopende) schulden zo vroeg mogelijk voorkomen	7
3.3	Nieuwe acties	8
3.3.1	Meer Rotterdammers bereiken	8
4	Budget	9
5	Tot slot	9

1 Inleiding

De stijging van de energiekosten en de inflatie raken onze inwoners en onze stad. Rotterdammers in kwetsbare situaties hebben moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Zij kunnen niet meer rondkomen, of zien hun schulden (verder) stijgen. Als wethouder kom ik dagelijks in de stad en zie ik de invloed van de huidige crisis op Rotterdammers en op Rotterdamse kinderen. Daarom hebben we als college op korte termijn dit actieplan opgesteld. Gelijktijdig met dit actieplan krijgt u de hoofdlijnennotitie die ingaat om de aanpak van armoede en schulden in de stad op langere termijn. Zorgen voor bestaanszekerheid is in de basis een zorg van het Rijk. Toch vinden we als gemeente dat we Rotterdammers die dat het hardst nodig hebben maximaal moeten ondersteunen. Dit doen we zoveel mogelijk samen met partners in de stad, waaronder religieuze instellingen en sociale ondernemers.

Vanuit het college heeft u ook een brief ontvangen over de gevolgen die wij nu al in de stad zien. En over de verwachte effecten van de Miljoenennota voor de financiële situatie van de inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. U bent geïnformeerd over maatregelen die ons college neemt om de impact op gezinnen, ondernemers en maatschappelijke instellingen waar nodig verder op te vangen (20bb006396). Onze inzet is erop gericht te zorgen dat niemand tussen wal en schip valt. Aanvullend is vanuit de portefeuille Armoede en schuldenaankpak dit 'Actieplan Geldzorgen', ontwikkeld met specifieke maatregelen voor de korte/ middellange termijn. Onderdelen van dit actieplan staan ook in de vorige week verstuurde collegebrief. De acties in dit actieplan zijn aanvullend op het bestaande armoede- en schuldenbeleid (Uit de knoop) en vooruitlopend op het nieuwe beleidsplan waarvoor we u separaat een hoofdlijnennotitie verzonden hebben. We sluiten met de acties in dit actieplan aan bij de ambities en de doelen uit de hoofdlijnennotitie:

We helpen meer Rotterdammers uit de problematische schulden. We verzachten het leven met financiële problemen met ondersteuning als het nog niet lukt deze op te lossen en we zorgen ervoor dat minder Rotterdammers en dus minder kinderen leven in armoede.

2 Aangekondigde rijksmaatregelen

Het Rijk heeft op Prinsjesdag (20 september jl.) maatregelen aangekondigd voor (gedeeltelijke) koopkrachtreparatie en het dempen van het effect van de gestegen energieprijzen per 1 januari 2023:

Koopkrachtreparatie¹:

- Het tarief van de eerste belastingschijf wordt in 2023 verlaagd van 37,07 % naar 36,93 % en heffingskortingen stijgen. Dit zien mensen terug op hun loonstrook, via de belastingaangifte over 2023, of op de betaalspecificatie van de uitkering of in het aanvullend pensioen in januari 2023.
- Het kindgebonden budget wordt verhoogd. Het maximale bedrag dat ouders kunnen ontvangen voor het 1^e kind, 2^e kind en het bedrag voor alleenstaande ouders wordt verhoogd met €356 per jaar. Het maximale bedrag dat ouders ontvangen voor het 3^e

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/prinsjesdag/koopkracht>

- kind wordt verhoogd met €468 per jaar. Er is ook een stijging van de kinderbijslag aangekondigd. Specifieke bedragen hiervan zijn nog niet bekend.
- De huurtoeslag gaat met circa €17 per maand omhoog in 2023.
 - De huurprijzen van sociale huurwoningen gaan omlaag met gemiddeld € 57 per maand voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.
 - De zorgtoeslag gaat omhoog naar circa €154 per maand. Omdat de zorgtoeslag hoger wordt en het afbouwpercentage hetzelfde blijft, zijn er in 2023 meer huishoudens die recht hebben op zorgtoeslag.
 - Het minimumloon en de uitkeringen stijgen. Het minimumloon stijgt met 10%. Deze stijging komt bovenop de indexatie. De uitkeringen die aan het minimumloon gekoppeld zijn, zoals de bijstand, de Wajong en de AOW, stijgen daardoor ook met 10%. De aanvullende pensioenen worden gemiddeld genomen geïndexeerd met 2,5%.
 - Studenten hebben vanaf schooljaar 2023-2024 weer recht op een basisbeurs. Vanwege de hoge inflatie wordt het bedrag voor uitwonende studenten verhoogd met €165.
 - Kinderopvang wordt bijna volledig vergoed voor mensen met een laag inkomen.

Maatregelen vanwege de gestegen energieprijzen:

- Er komt een prijsplafond voor energie vanaf 1 januari 2023. Vanaf 1 november 2022 kan het termijnbedrag door een tussenoplossing omlaag.
- Om huishoudens begin deze winter al te helpen ontvangen huishoudens en andere kleinverbruikers in november en december 2022 een vaste korting van €190 per maand op de energierekening.
- Belastingverlaging voor brandstof en energietoeslag loopt begin 2023 door.
- Financieel kwetsbare huishoudens (met een inkomen tot max 120% van het wettelijk sociaal minimum) ontvangen ook in 2023 de energietoeslag van € 1300.

Het Rijk kan vanuit de financiële beschouwingen later nog aanvullingen doen op deze aankondigingen. Bijvoorbeeld voor het vraagstuk hoe het energieplafond uitwerkt voor mensen die een aansluiting hebben op stadsverwarming en mensen met warmtepompen. Ook moet het Rijk inzichtelijk maken wat het effect van de maatregelen gaat zijn voor inwoners en hoe het mensen met een laag inkomen gaat helpen. Dit Actieplan geldzorgen wordt herijkt wanneer de effecten van de Rijksmaatregelen voor Rotterdammers duidelijk zijn. Dan is er ook een eerste beeld van de impact van onderstaande acties op Rotterdammers.

3 Rol van de gemeente

Voor veel Rotterdammers is de vraag momenteel hoe zij de maand moeten doorkomen. Als gemeente willen we Rotterdammers die door de stijgende (energie)kosten niet meer kunnen rondkomen ondersteunen. Het gaat om hulp bij eerste levensbehoeften en door mee te helpen met bijvoorbeeld energiebesparende maatregelen, met ondersteunende inkomensregelingen en bij vragen over geldzorgen. We zoeken samen met onze partners bewoners actief op. Als gemeente kunnen we niet de inkomens verhogen of (energie)lasten verlagen. Deze verantwoordelijkheid ligt bij het Rijk (Grondwet art. 20). Toch proberen we met bestaande en met nieuwe maatregelen Rotterdammers zo goed mogelijk te ondersteunen. Dit doen we zoveel mogelijk samen met partners in de stad. Hoe we dit doen, leest u in paragraaf 3.1. In 3.2 staat welke acties we uitbreiden, en in 3.3 staat welke nieuwe acties we gaan inzetten.

3.1 Bestaande ondersteuning

Met het beleidsprogramma 'Uit de Knoop' heeft de gemeente Rotterdam de afgelopen jaren veel werk gemaakt van de aanpak van armoede en het ondersteunen van Rotterdammers met geldzorgen. Er ligt een mooie basis van ondersteuningsmogelijkheden voor Rotterdammers met geldzorgen:

Voorzien in eerste levensbehoeften:

- Het **meldpunt preventie huisuitzettingen (MPH)** ontvangt meldingen van dreigende huisuitzettingen van alle Rotterdamse woningcorporaties. Deze samenwerking tussen gemeente en woningcorporaties voorkomt vrijwel alle huisuitzettingen op basis van huurschulden (overlast uitgezonderd). De woningcorporaties hebben uitgesproken de uitdrukkelijke intentie te hebben huurders niet op straat zetten vanwege financiële problemen als gevolg van inflatie en gestegen kosten van energie. Ze werken daarvoor samen met de wijkteams, het Expertise Team Financiën (ETF) en Kredietbank Rotterdam om huurders te helpen.
- Rotterdammers met onvoldoende budget om boodschappen te doen, kunnen via een hulpverlener worden aangemeld bij **de (Islamitische)Voedselbank**. De gemeente subsidieert de voedselbanken. Ook andere partners in de wijken bieden boodschappenkaarten of -pakketten aan. De gemeente ondersteunt een deel van deze organisaties met subsidie, zoals Hotspot Hutspot en stichting de Blijfe Gift. Rotterdammers kunnen daar een maaltijd nuttigen of ontvangen levensmiddelenbonnen.
- Ieder wijkteam in Rotterdam kan gebruik maken van een **maatwerkbudget** om Rotterdammers die hulp krijgen van het wijkteam in een (nood)situatie te helpen. Bijvoorbeeld als acuut een identiteitsbewijs, voeding of huisraad moet worden aangeschaft. Het maatwerkbudget is momenteel toereikend. We blijven de benutting hiervan monitoren.
- Aanvullend op de bestaande noodhulp van het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam is er een **witgoedregeling** afgesproken van €500.000 waar Rotterdammers, via een hulpverlener, budgetmaatje of energiekusser, een aanvraag in kunnen dienen voor een nieuw energiezuinig apparaat zoals een wasmachine of een koelkast.

Ondersteuning bij zorgen over rondkomen of betalingsachterstanden:

- Op basis van de Wet gemeentelijke schulddienstverlening (WGS) krijgt de gemeente maandelijks meer dan 4.000 **datasignalen over betalingsachterstanden** op de vaste lasten. Zodra een Rotterdammer 1 maand zijn rekening niet betaalt (bijvoorbeeld de huur- of energierekening), dan krijgt de gemeente een melding. Het **Hulpteam Geldzaken** probeert dan contact te leggen door bijvoorbeeld te bellen, een deur- of huisbezoek af te leggen, of een brief of sms te sturen. Betalingsachterstanden voor internet- of telefonie vallen hier niet onder de WGS. We verkennen of we hier ook pro-actiever zicht op kunnen krijgen.
- Het **Expertise Team Financiën** (ETF) van de afdeling Grip op Geldzaken helpt met betalingsregelingen, budgetteren en het toeleiden naar schuldhulpbemiddeling. Het ETF ziet sinds het voorjaar een toename van ongeveer 20% aan hulpvragen. Binnen 2 weken na aanmelding is er een persoonlijk gesprek met een trajectbegeleider mogelijk.
- Rotterdammers kunnen ook aanspraak maken op onze **inkomensondersteunende regelingen**. Op de nieuwe website [Geldzorgen](#) staat hiervan een overzicht. Hier staat onder andere informatie over Individuele Bijzondere Bijstand (IBB) en de energietoeslag te vinden. Ook het aanbod van onze partners, zoals vermogensfondsen, staat hierbij.

Ondersteuning bij financiële vragen:

- Rotterdammers met vragen over financiën kunnen zich melden bij de **Vraagwijzer**. Via de Vraagwijzer is het mogelijk het wijkteam of het ETF te betrekken en om bijvoorbeeld te ondersteunen bij inkomensreparatie met toeslagen, kwijtscheldingen en heffingskortingen.
- Rotterdammers met vragen over financiën kunnen ook bij onze **partners** terecht. De welzijnsorganisaties, die meestal in de huizen van de wijk zitten, hebben een inloopspreekuur financiën en soms ook een apart inloopspreekuur voor vragen over energiekosten. Hier kunnen zij bijvoorbeeld samen met de Rotterdammer het aanvraagformulier voor de energietoeslag invullen. Naast welzijn zijn er ook informele partners en organisaties.
- Jongeren tot 27 jaar met vragen over financiën kunnen terecht bij het **Jongerenloket**.
- De pilot gemeentelijke **intensieve gezinsaanpak**, die gericht is op gezinnen met kinderen die in armoede leven, zetten we in 2023 door. De pilot is eind 2019 in Bospolder-Tussendijken en in april 2020 in Crooswijk, Tarwewijk en Carnisse begonnen. Doelstelling was destijds in ieder geval 500 gezinnen te bereiken en inmiddels zijn er bijna 800 gezinnen bereikt of nog in langdurige begeleiding. Juist in deze tijden van crisis is dergelijke laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning belangrijk om de Rotterdammers in deze wijken te helpen met financiële vraagstukken.

3.2 Uitbreiden van bestaande ondersteuning

De huidige ondersteuningsmogelijkheden bieden een basis voor Rotterdammers met geldzorgen. De huidige situatie vraagt om meer. Daarom gaan we bestaande ondersteuning uitbreiden door: Acute nood direct aan te pakken, extra te ondersteunen bij hoge energielasten en (oplopende) schulden zoveel mogelijk voorkomen door Rotterdammers met (nieuwe) geldzorgen beter te bereiken en te vinden.

3.2.1 Acute nood direct aanpakken

1. Voedselnood aanpakken:

- Het Jeugdeducatiefonds bereikt op dit moment 85 Rotterdamse scholen met hun reguliere aanbod om kinderen die opgroeien in armoede te ondersteunen in het hebben van gelijke kansen. Daarnaast heeft het Jeugdeducatiefonds 4,5 miljoen gekregen van het Ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid om bovengenoemde scholen ook een **schoolontbijt** aan te bieden. Het fonds heeft dit 4 oktober jl. bekend gemaakt en is vanaf 5 oktober aan de slag om deze scholen te benaderen of zij hiervan gebruik willen maken. Het Jeugdeducatiefonds laat weten dat tot nu toe 19 Rotterdamse scholen hiervan gebruik gaan maken.
- Door het Rode Kruis worden **boodschappenkaarten** beschikbaar gesteld. De gemeente financiert deze extra boodschappenkaarten. Deze worden via het netwerk van het Rode Kruis met maatschappelijke partners in de wijken uitgereikt om Rotterdammers met acute nood te helpen. Het gaat hierbij om 3000 kaarten van 15 euro, waarbij er ook meerdere kaarten aan één gezin kunnen worden gegeven.
- Er zijn tal van interne en externe partners, zoals prominente bedrijven, subsidiepartners en filantropen die Rotterdammers in deze tijden van nood

willen ondersteunen. We werken met deze partijen en maatschappelijke initiatieven aan een vorm van **noodhulp** bij eerste levensbehoeften (voedsel en kleding). Hiervoor reserveren we extra middelen.

- We zien dat er een groep mensen is die het voedselpakket van de Voedselbank niet zelf af kan halen. Door lokale initiatieven van buurtcomités, individuele acties van burgers/vrijwilligers en welzijnsorganisaties is dit mogelijk. We zien dat deze service nog niet dekkend is voor de gehele doelgroep, we zijn in gesprek met de voedselbank over hoe we de dekking kunnen verruimen.

3.2.2 Ondersteuning bij hoge energielasten

2. We **betalen de (aanvullende) energietoeslag zo snel mogelijk uit**. Rotterdammers met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum die de € 800 energietoeslag al hebben gekregen, krijgen voor 1 november de resterende € 500 uitbetaald. Inmiddels hebben Rotterdammers met een bijstandsuitkering deze 500,- al op de rekening staan. Rotterdammers die nog een aanvraag indienen en recht hebben op de energietoeslag, betalen we zo snel mogelijk het totale bedrag uit. Op korte termijn is 85% van de Rotterdammers die voor de aanvraag van de energietoeslag in aanmerking komen bereikt. We zetten extra communicatie in om dit bereik te vergroten. Met bijzondere aandacht voor 65-plussers.
3. Rotterdammers (nu beschikbaar voor huishoudens met een inkomen tot 140% wettelijk sociaal minimum) kunnen een energiekusser aanvragen. Deze energiekussers passen direct bespaarmaatregelen toe. Denk hierbij aan: het dichten van kieren, radiatorfolie, LED lampen, etc.. Hiermee besparen Rotterdammers ongeveer €200,- per jaar op hun energierekening (uitgaande van de energieprijzen van voor de energiecrisis). Daarnaast wijzen ze Rotterdammers op gedragsmaatregelen om energie te besparen, en op andere regelingen die voor hen interessant zijn, zoals waterzijdig inregelen. De energiekussers zijn inmiddels gestart.

3.2.3 (Oplopende) schulden zo vroeg mogelijk voorkomen

4. Op basis van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening ontvangen wij signalen van betalingsachterstanden van bijvoorbeeld woningcorporaties en nutsbedrijven. We zetten **meer capaciteit in op dit proces van vroegsignalering**, zodat we sneller en meer Rotterdammers hulp kunnen aanbieden;
5. We willen naast een **aflospauze, (gedeeltelijke) kwijtschelding** organiseren voor Rotterdammers met een schuldregeling bij de Kredietbank;
6. Trajectbegeleiders van het Expertise Team Financiën (ETF) bieden stress-sensitieve dienstverlening bij financiële problemen. Om de toenemende vraag aan te kunnen en wachttijden zoveel mogelijk te voorkomen, **breiden we de capaciteit van het aantal trajectbegeleiders met 10 FTE uit**.
7. We willen **collectief de eindafrekening van energie voor Rotterdammers verlichten**. Daarom voeren we gesprekken met energieleveranciers over een pilot om het maandbedrag te verlagen naar een bedrag dat past binnen het huishoudbudget. Ook voeren we gesprekken over betalingsachterstanden met als doel het voorkomen van (extra) schuld door de jaarafrekening.
8. **Lopende trajecten voor schulddienstverlening worden niet beëindigd** als Rotterdammers nieuwe schulden maken als gevolg van stijgende energielasten.
9. Er loopt een **pilot voor een samenwerking tussen Eneco, Flanderijn en de gemeente**. Eneco zoekt in de pilot contact met een deel van de klanten die een energieschuld hebben. Als de schulden als niet problematisch aangemerkt worden en binnen 36

maanden afgelost kunnen worden, gaat Flanderijn begeleiden en scheldt Eneco een deel van de schuld kwijt. Bij problematische schulden (waarbij schuldbemiddeling nodig is), regelen de partijen rechtstreekse instroom bij de Kredietbank Rotterdam (KBR).

3.3 Nieuwe acties

3.3.1 Meer Rotterdammers bereiken

Met de huidige inflatie en stijgende energieprijzen komt er een nieuwe doelgroep in beeld met geldzorgen. Daarom gaan we naast het uitbreiden van bestaande ondersteuning ook aan de slag met acties om Rotterdammers te bereiken.

10. We zorgen dat bij **ieder contact tussen gemeente en Rotterdammer het onderwerp 'rondkomen' een bespreekpunt is**. Dan is de gemeentelijke ondersteuning beter zichtbaar en vindbaar, krijgt het meer bekendheid en bereiken we meer Rotterdammers:
 - Bij de al lopende huisbezoeken aan Rotterdammers van 75 jaar of ouder (vanuit de eenzaamheidsaanpak) bespreken we de energietoeslag en inkomensondersteunende voorzieningen. Waar mogelijk helpen we mensen op weg om de aanvraag ook direct te doen;
 - We verduidelijken de toegang bij 14010 voor vragen over financiën of geldzorgen. Er komt een extra optie in het keuzemenu. Bijvoorbeeld 'toets 4 als u vragen heeft over uw financiën of rondkomen'. Rotterdammers krijgen medewerkers aan de lijn die goed op de hoogte zijn van de extra mogelijkheden rondom financiën en rondkomen;
 - Promoteams gaan actief langs bij instellingen zoals seniorencomplexen, religieuze instellingen, markten, winkelcentra en plekken van vertrouwen om de energietoeslag en anderen ondersteuningsmogelijkheden onder de aandacht te brengen en direct op weg te helpen met aanvragen. Vanaf 18 oktober zijn we voor het eerst aanwezig op één van de weekmarkten in Rotterdam.
 - We creëren extra bekendheid voor de Vraagwijzer.
11. We **benaderen Rotterdammers** die bij ons bekend zijn (Prestatie010, Werk en Inkomen, ETF, Jongerenloket, wijkteams en KBR) **proactief** (telefonisch, digitaal of fysiek) met het ondersteuningsaanbod;
12. We stellen **papieren formulieren** voor het aanvragen van de energietoeslag beschikbaar op gemeentelijke loketten (zoals de Vraagwijzer en het Jongerenloket) voor Rotterdammers die hun aanvragen niet digitaal kunnen doen. Dit was tot nu toe beperkt mogelijk;
13. We leggen **contact met meer (grotere) werkgevers in Rotterdam** en geven hen handvatten om hun werknemers met geldzorgen te ondersteunen. We regelen waar mogelijk directe lijnen tussen deze bedrijven en het ETF;
14. We werken samen met partijen, platforms en religieuze instellingen in de stad om **vraag en aanbod** voor hulp aan Rotterdammers in nood **aan elkaar te koppelen**;
15. We zetten de website [geldzorgen|rotterdam.nl](https://geldzorgen.rotterdam.nl) in om het hulpaanbod overzichtelijk, op een webpagina, onder de aandacht te brengen bij Rotterdammers.

4 Budget

Bestaanszekerheid is een taak van het Rijk. Gemeente Rotterdam begeeft zich nu ten dele op dat terrein. Dit zorgt voor een financieel risico. Een eerste financiële inschatting van de kosten voor de gemeente is nog erg onzeker. Bovenstaande acties vragen extra investeringen vanuit de gemeente boven op de huidige financiële middelen. De daadwerkelijke kosten zijn afhankelijk van:

- De effecten van de landelijke maatregelen voor Rotterdammers;
- Het beschikbare budget voor gemeenten naar aanleiding van landelijke maatregelen;
- Het aantal Rotterdammers dat gebruik gaat maken van de aanvullende ondersteuningsmogelijkheden;
- Extra capaciteit die op korte termijn te organiseren en inzetbaar is bij de gemeente, maar ook samen met partners.

Extra acties/ investering op (het voorkomen van) geldzorgen vraagt ook extra gemeentelijke inzet. Een eerste inschatting van de totale kosten voor 2022 is 1,1 miljoen euro en voor 2023 3,4 miljoen euro.

5 Tot slot

Voor veel Rotterdammers staat een onzekere winter voor de deur. Als gemeente doen we er alles aan om ervoor te zorgen dat er of zo min mogelijk inwoners tussen de wal en het schip vallen. Gelukkig hoeven we dat niet alleen te doen. We zien dat veel partijen in de stad en particulieren bereid zijn zich (extra) in te zetten voor Rotterdammers die moeite hebben of krijgen om rond te komen. Samen met hen zetten we ons in om die mensen te ondersteunen die dat het hardst nodig hebben. Wanneer er meer inzicht is in de effecten van de Rijksmaatregelen wordt dit actieplan herijkt. Hierbij hebben we ook aandacht voor nieuwe initiatieven of ontwikkelingen. We informeren de gemeenteraad half december over de voortgang van het actieplan.